

Informatienota voor de raad

Datum 22 september 2021

Onderwerp	Voortgang project Statushouders en voorbereiding Inburgeringwet
Versienummer	V1.2

Portefeuillehouder Dorrit de Jong

Informant Carel Plas
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling
Telefoon 06 43080340
Email c.plas@zwolle.nl
Bijlagen N.v.t.

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

1. De voortgang project Statushouders en voorbereiding op nieuwe Inburgeringswet per 1/1/2022. De informatienota bevat een beschrijving van de voortgang en stand van zaken, waarmee wij voorstellen toezegging 324 af te doen.

Datum

22 september 2021

[Toelichting op het voorstel](#)**Inleiding**

Eind 2018 concludeerde de gemeente Zwolle dat de huidige inburgeringswet niet optimaal functioneert. Daarom zijn we in 2019 gestart met een andere aanpak gericht op de ondertussengroep statushouders en de voorbereiding op de nieuwe wet inburgering. Zo krijgt iedere statushouder een vast contactpersoon die samen met de statushouder regie voert over zijn/haar inburgering en participatietraject. Werken we vanuit één persoonlijk plan van inburgering en participatie en staat maximale participatie naar vermogen, het liefst door betaalde arbeid centraal. Deze aanpak heeft zich met de tijd ontwikkeld. Werkprocessen zijn nader uitgewerkt en we hebben ruime ervaringen in de uitvoering opgedaan. Nu drie jaar later staan we aan de vooravond van de daadwerkelijke start van de nieuwe wet Inburgering. Op 1 januari 2022 treedt de wet in werking. In Zwolle kunnen we trots zijn op een gedegen voorbereiding op de uitvoering van de nieuwe wet.

In deze informatienota kijken we terug op hetgeen we in Zwolle tot op heden hebben bereikt met de aanpak statushouders. Het eerste deel beschrijft het project, inclusief de samenstelling van de doelgroep. Het tweede deel beschrijft de resultaten. Zowel de uitstroomresultaten als ook de leerervaringen. En tot slot blikken we vooruit op het implementatieproces van de nieuwe wet. Ondanks de Covid-pandemie is het ons gelukt om 121 van de 634 statushouders toe te leiden naar regulier werk. Daarnaast zijn nog eens 47 statushouders toegeleid naar regulier onderwijs. In totaal zijn dat 168 statushouders, ruim een kwart van de totale groep.

Kernboodschap

In het coalitieakkoord staat: "Statushouders moeten snel kunnen integreren in de Zwolse samenleving."

Deze ambitie hebben wij overgenomen voor het project statushouders en om ons voor te bereiden op de ambities opgenomen in de nieuwe wet Inburgering. In de afgelopen jaren heeft deze aanpak steeds meer vorm gekregen. Een groot deel van de ondertussengroep heeft in die periode dienstverlening ontvangen van gemeentelijke uitvoeringsorganisaties en partners in stad en regio. Uit de benchmark¹ van de arbeidsmarktregio Overijssel scoort Zwolle ten aanzien van uitstroom naar werk 28% tegen een gemiddeld cijfer van 25.5%. Naast de cijfermatige resultaten hebben we ervaring opgedaan met belangrijke onderdelen uit de nieuwe inburgeringswet. In onderstaande toelichting gaan we nader in op de resultaten.

ToelichtingUitstroomresultaten

Onderstaande tabel laat zien hoeveel statushouders op welke manieren zijn gaan participeren.

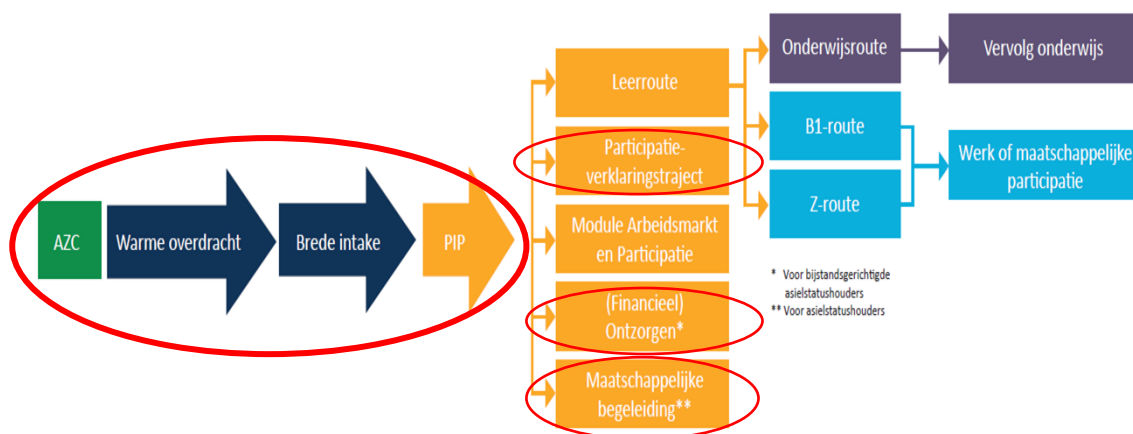
Resultaten	
Uitstroom Full time werk	60
Deeltijd werk	46
Eigen zaak en uit uitkering	15
Onderwijs	47

¹ Benchmark statushouders 2021, BMC

Datum 22 september 2021

Zoals hiervoor reeds bij de kernboodschap benoemd blijkt uit de benchmark² van de arbeidsmarktregio Overijssel dat in Zwolle 28% van de statushouders uitstroomt naar werk tegen een gemiddeld cijfer van 25.5%

Naast de cijfermatige resultaten hebben we ervaring opgedaan met belangrijke onderdelen uit de nieuwe inburgeringswet. In het hierna weer gegeven schema is in het kort de routing van de nieuwe wet weergegeven. Met de onderwerpen die rood omcirkeld zijn hebben we in de uitvoering ervaring opgedaan.

Bouwstenen nieuwe wet	Leerervaringen
Warme overdracht	Er is een werkproces uitgewerkt waarin duidelijk is wie wat doet, op welk moment, met welk resultaat. We hebben afspraken met het COA gemaakt en hebben de eerste ervaringen opgedaan door het eerste kennismakingsgesprek op het AZC met de contactpersoon van de statushouder en de statushouder zelf te voeren. Beschikbare kennis en gegevens worden aan de gemeente warm overgedragen.
Brede intake	Zo hebben we ook een werkproces uitgewerkt hoe we de brede intake willen vormgeven. Daar waar mogelijk zetten we het NOA PPS-V assessment in. Het rapport dat wordt verkregen na het invullen van het assessment biedt inzicht in alle levensgebieden van de statushouder. Het assessment kan in meerder talen worden aangeboden. Het rapport van het assessment wordt persoonlijk besproken met de statushouder. Hier start reeds het proces van het bouwen aan vertrouwen, het managen van verwachtingen en het bieden van een helder kader. We hebben in de afgelopen periode 347 assessments afgerond. Hierdoor is managementinformatie ontstaan ten aanzien van alle levensgebieden van deze groep mensen.
Het PIP	In het persoonlijk inburgeringsplan (PIP), wordt de 0-situatie van de statushouder weergegeven op alle levensgebieden. Tevens worden

² Benchmark statushouders 2021, BMC

Datum 22 september 2021

	de geformuleerde doelen op korte en midden lange termijn, in relatie tot het einddoel van inburgering, "Maximale participatie naar vermogen, het liefst door betaalde arbeid" beschreven. We hebben van alle nieuwe instroom statushouders en een deel van de onder tussengroep een PIP opgesteld. Daardoor hebben we nu een duidelijk uitgewerkt werkproces en formats voor het opstellen van een PIP.
Maatschappelijke begeleiding	Vijf werkdagen na de koppeling aan Zwolle wordt er een regievoerder vanuit team IPA verbonden aan de statushouder. Vanaf dat moment wordt er ook een begeleider voor de maatschappelijke begeleiding gekoppeld aan de statushouder. De maatschappelijke begeleider staat in nauwe samenwerking met de regievoerder uit team IPA.
Ontzorgen	Vanaf het moment dat de statushouder in Zwolle komt wonen en een uitkering heeft start het financieel ontzorgen. Het ontzorgen heeft als doel om de statushouder de eerste zes maanden na het verkrijgen van een uitkering te ondersteunen in de complexe Nederlandse financiële wereld. Vaste kosten worden in die periode betaald voor de statushouder, hij/zij krijgt begeleiding bij het aanvragen van heffingskortingen etc. Een belangrijk onderdeel van het ontzorgen is ook het aanleren van inzicht, kennis en vaardigheid op het gebied van financiële zelfredzaamheid. We hebben dan ook een toetsingskader ontwikkeld om inzichtelijke te maken welke kennis en vaardigheden de statushouder heeft. Vervolgens krijgt men, indien noodzakelijk, modulair cursussen en begeleiding aangeboden. De eerste trainingen lopen sinds enkele maanden.
Participatieverklaringstraject (PVT)	In de afgelopen jaren hebben we de begeleiding en trainingen om te komen tot het kunnen ondertekenen van een PVT verder ontwikkeld. Het is niet ons doel om alleen kennis over te dragen ten aanzien van onze waarden en normen, maar we willen graag ook dat dit leidt tot geïntegreerd gedrag van de statushouder dat past bij de doelen die wij als maatschappij gesteld hebben in de nieuwe inburgeringswet. Uitleg van onze kernwaarden en een vertaalslag maken naar de praktijk, waarbij de statushouder niet alleen informatie aangedragen krijgt, maar ook gedragsalternatieven is hierin een belangrijk aandachtspunt binnen de begeleiding van de statushouder.

Aanvullende bevindingen en resultaten

De nieuwe werkwijze waarmee we binnen het project gewerkt hebben, kenmerkte zich door te werken met één vast contactpersoon en één integraal plan, (PIP). We hebben ervaren dat dit duidelijkheid biedt voor de statushouder, zijn begeleider en de ketenpartners binnen het gehele proces. In de uitvoering merken we dat er in de komende periode aandacht nodig blijft om dit uitgangspunt in de praktijk goed vorm te blijven geven. Mede door de intreding van de nieuwe wet veranderen onderlinge verhoudingen tussen gemeente en taalscholen, interne en externe ketenpartners. De gemeente krijgt een actieve rol door regie te voeren op het proces. De uitdaging blijft dan ook om het PIP centraal en leidend te laten zijn, waarbij de regievoerder niet op basis van macht, maar op basis van inhoud en resultaat werkt. Een

Datum

22 september 2021

dergelijke transitie, die naadloos aansluit bij de hervormingsagenda vraagt van ons allen scherpste en een open lerende houding.

ICT en klantvolgsysteem	Om onze inspanningen en onze resultaten goed te kunnen volgen hebben we ervoor gezorgd dat het klantvolgsysteem de SUITE van het sociaal domein goed is ingericht. Hierdoor is ingezette interventie en informatie goed overdraagbaar en zijn we straks goed voorbereid op het voldoen aan de informatievoorziening die noodzakelijk is voor de uitvoering van de nieuwe inburgeringswet.
Team IPA	Team IPA heeft dit jaar een formele plek gekregen in de organisatiestructuur. We zijn van een projectteam nu ontwikkeld tot een structureel team binnen de gemeente Zwolle. In de afgelopen periode zijn we intensief bezig geweest met niet alleen de “wat” vraag binnen ons handelen, maar zeker ook met de “hoe” vraag. In het verlengde met het onderzoek van het WRR; “Weten is nog geen doen” hebben we in de uitvoering van ons werk des te meer gemerkt dat structuur en kennisoverdracht alleen niet voldoende is om te komen tot nieuw (gewenst) gedrag bij de statushouder, onze collega's en onze (keten) partners. Dit gegeven vergt een geïntegreerde aanpak met een heldere visie en een duidelijk kader. Het eerste fundament hiervoor hebben we in de afgelopen jaren gelegd. Het daagt ons dus uit om bij de uitvoering van de nieuwe wet ons gezamenlijk verder te gaan ontwikkelen tot een professioneel team met bijpassende resultaten.
Eritrese jeugd en ervaringsdeskundigen	Binnen de uitvoering van ons werk hebben we gewerkt met professionele ervaringsdeskundigen. Specifiek in de begeleiding van de groep statushouders afkomstig uit Eritrea hebben we ervaringsdeskundigen in kunnen zetten waardoor we een betere aansluiting vonden bij de doelgroep en beter begrepen welke aanpak efficiënt is. Op dit moment begeleiden we ruim 20 Eritrese jonge statushouders intensief, zijn er 15 jongeren gestart met onderwijs en vijf met reguliere arbeid.

Financiën

Voor de uitvoering van dit project heeft de gemeenteraad besloten de afgelopen drie jaar aanvullend vijfhonderdduizend euro per jaar beschikbaar te stellen. Dit bedrag is eveneens aangevraagd voor de begroting van 2022. Naast de uitvoering van het project *Statushouders aan het werk* is er een AMIF subsidie van vijfhonderdduizend euro aangevraagd en toegekend aan de gemeente Zwolle. Een derde financiële dekking voor de inzet werd gevonden in een bijdrage van tweehonderdduizend euro door de provincie Overijssel. Dit totale budget stelde ons in staat om in totaal 634 statushouders in de periode vanaf 1 januari 2019 tot op heden in een actieve begeleiding op te nemen. Alle statushouders hebben een vast contactpersoon die werkt met een persoonlijk plan dat leidend is voor alle partijen. Maximale participatie naar vermogen het liefst door betaalde arbeid is het einddoel.

Datum 22 september 2021

Communicatie

Gedurende het project en ook naar de nieuwe wet Inburgering toe is structureel contact met taalscholen, maatschappelijke ketenpartners en de arbeidsmarktregio.

Vervolg

Ambtelijk wordt gewerkt aan een uitvoeringskader voor 2022, waarmee Zwolse inkleuring wordt gegeven aan de nieuwe inburgeringswet. Dit kader wordt in het vierde kwartaal van 2021 door het college van B&W vastgesteld, binnen het kader dat reeds door de gemeenteraad is vastgesteld. De participatieraad is deze zomer geïnformeerd over de laatste stand van zaken en wordt betrokken bij het uitvoeringskader.

Daarnaast zijn we als arbeidsmarktregio Overijssel een aanbesteding voor de leerroutes, Onderwijsroute en de taalcomponenten van de B1 en de Z-route gestart. We verwachten de definitieve gunningen eind november of begin december te kunnen toekennen.

Openbaarheid

Ja

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

voorzitter, Peter Snijders

interim-secretaris, Liesbeth Borsboom